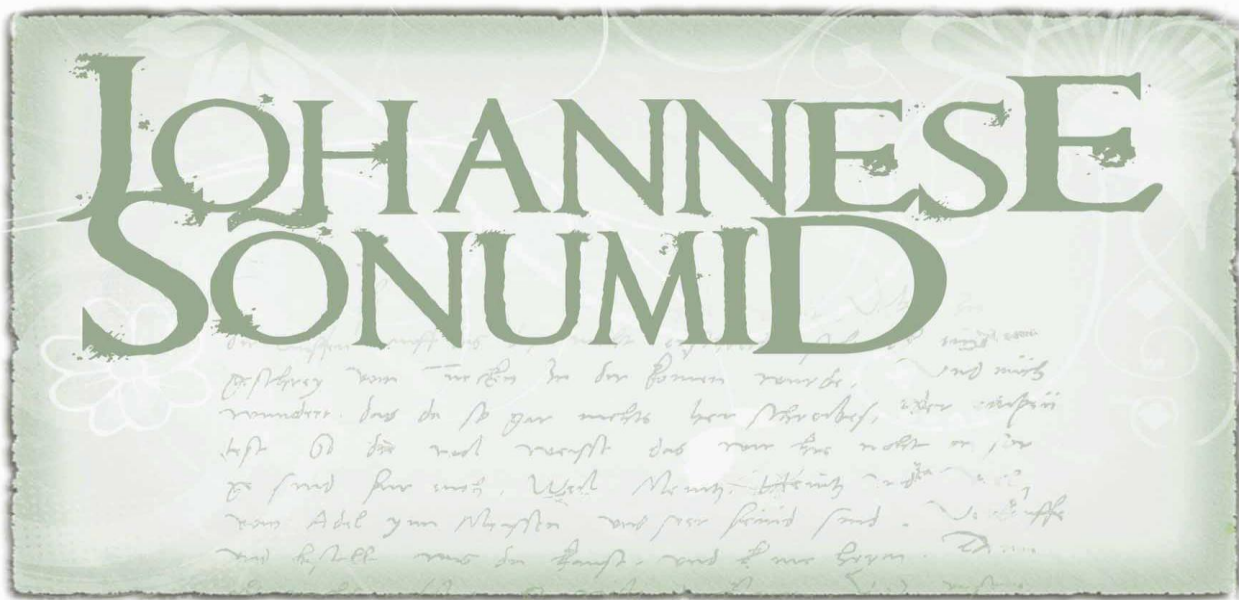

EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus

JUUNI 2015

Olgem Jumala armastust ja rõõmusõnumit vahendav rahvas

Ei ma lase Sind mitte lahti, kui Sa mind ei õnnista. 1 Ms 32:27

Hea lugeja, tervitan Sind juuni – jaanikuu alguse puhul ja soovin palju rõõmu saabuvast suvest.

Möödunud kuud on olnud minu elus väga erilised, olen võinud kogeda Jumala ülirohket õnnistust ja hoidmist. Olen jaganud oma aega koguduse, piiskopiameti ja kodu vahel.

Nii nagu kirjutasin Lääne Elu „Piiskopilehes“, ei ole ma pidanud tegema midagi, mis oleks tarbetu ja mida teeksin vastumeelt. Muidugi on selge, et kõigeks meeldivaks ja vajalikuks ei ole olnud aega. Vaja on olnud teha valikud. Kas olen teinud õigeid valikuid, see jääb Jumala ja kaaskodanike otsustada. Vaadates tagasi nii jüripäevale Tallinnas kui ka viilipäevale Haapsalus, on südames sügav tänutunne.

Nelipüha teisel pühäl ametisse seatud Tartus piiskop Joel Luhamets toonitas jutluses, et käes on suurte muudatuste aeg – nelipühade aeg. Ta ei pidanud muudatuste all silmas EELK struktuuri ja isikkoosseisu, vaid Jumala tööd meie ja meie rahva juures. Tartu Pauluse kirik, kus, muide, on laulatatud mu isa ja ema ja kust saatsime isa 30 aastat tagasi puhkama, hävis II maailmasõjas.

Nüüd olime piiskopi ametisse seadmiseks esimest korda kogunenud taastatavasse kirikusse. Mõnikümmend aastat tagasi ei oleks keegi julgenud unistadagi Pauluse kiriku taastamisest, nüüd on see saanud teoks. Eestis ehitatakse uusi kirikuid ja korrastatakse vanu – käes on muudatuste aeg. Üks eestpalvete vili on ka Haapsalu toomkirik.

Õnnistuse pärast tuleb võidelda. Mitte miski ei tule kätte kergesti. Juunikuu juhtsõna on salm pikemast loost, kus Jaakob võitleb Jumalaga. Heitlus kestis terve öö, oli mõlemale raske ja hommikul tuleb lahendus – Jaakobist saab Iisrael. Jaakob on meile eeskujuks: kui oleme valmis muudatusteks, siis tuleb olla väga järjekindel; taotlus ja soov on ei suurem ega väiksem kui ÕNNISTUS.

Me võime teha palju tööd, väsitada ennast ja teisi, aga sellest kõigest ei ole kasu, kui ei ole kõige peamist – JUMALA ÕNNISTUST!

Peapiiskop Andres Põder ütles praost Paul Saare 90. sünnipäeva jutluses: „Kui ülestõusnud Issand lahkub oma õpilastest, õnnistab ta neid ja ütleb: „Vaata, ma olen iga päev teie juures kuni maailma otsani.” Sellepärast lõpeb ka iga jumalateenistus Aaronile öeldud kolmekordse jumaliku õnnistusega, mis on sild jumalateenistuse ja meie argielu vahel. Ilma Jumala ligiolu ja heatahtlikkuseta muutuks see maailm lootusetuks. See on ka kiriku ja kristlaste tänane missioon, teistsuguse mõtteviisi ja elu sissetung

jumalatusse maailma. See teeb ülekohtu ja ahastuse oru allikate maaks! Just nii saab teoks Ristilöödu järgimine ja Jumala õnnistuse edasiandmine. Olgem siis õnnistav rahvas, Jumala armastust ja rõõmusõnumit vahendav rahvas! Selleks olgu meie Issanda Jeesuse Kristuse arm, Jumala Isa armastus ja Püha Vaimu osadus alati meiega!“

Tiit Salumäe
Piiskop

KOGUDUSE TEGEVUSKAVA JUUNIS.

T, 2. juuni kl 19 Toomkoori proov (Jaanisaal).

N, 4. juuni kl 7 Eesti Lipp 131. Pidulik lipuheiskamine linnavalitsuse ees.

R, 5. juuni kl 9 Hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 7. juuni kl 11 Jumalateenistus armulauaga. Teema: *Kaduvad ja kadumatud aarded*. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Toomkirik). **Kl 14.30-19.00** Tartu laulupeo proov segakooridele (Jaani kirik).

R, 12. juuni kl 9 Hommikupalvus (Jaani kirik).

L, 13. juuni kl 11 saksa keelne jumalateenistus Kreegi majas, **kl 20 Cyrillus Kreegi päevad**. Kirikukontserti annab ansambel Vox Clamantis, dirigent Jaan-Eik Tulve (Pilet 5 €) (Toomkirik).

P, 14. juuni kl 11 Jumalateenistus armulauaga (Toomkirik). Teema: *Kutse Jumala riiki*. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja diakon Külleke Valk, organist Lia Salumäe. **Kl 12** leinapäeva palvus (Ristimiskabel). **Kl 21 Cyrillus Kreegi päevad**. Kirikukontsert „Õhtu ilu“ Kammerkoorid ja orkester, dirigent Kaspar Mänd (Pilet 5 €) (Toomkirik).

E, 15. juuni kl 18 Segakoori proov (Jaanisaal).

T, 16. juuni kl 19 toomkoori proov (Jaanisaal).

R, 19. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 21. juuni kl 11 Jumalateenistus armulauaga. Teema: *Kadunud ja jälle leitud*. Teenivad õpetaja Tiit Salumäe ja Teno Ilves, organist Lia Salumäe (Toomkirik).

K, 24. juuni kl 16 surnuaiapäha Vanal kalmistul ja kl 17 surnuaiapäha Metsakalmistul. Laulab koor. Teenivad Haapsalu koguduste vaimulikud. Lahkunute mälestamine.

R, 26. juuni kl 9 hommikupalvus (Jaani kirik).

P, 28. juuni kl 11 Jumalateenistus armulauaga. Teema: *Halastage*. Teenivad õpetajad Tiit Salumäe ja Kristel Engman, organist Lia Salumäe (Toomkirik).

PEALE JUMALATEENISTUST ALGAB SUVINE LEERIKURSUS.

MIS ON TULEMAS.

Jaani kirik külastajatele avatud.

Juba kolmandat aastat avame suvekuudel Jaani kiriku ukсед. Korraldame seda vabatahtlike abiga. Ole hea ja anna teada, mis päeval sina saad olla Jaani kirikus valves ja võtta vastu külastajaid! Valvegraafikut koordineerib Lia Salumäe (e-post: haapsalu@eelk.ee või telefonil 53039835). Kiriku tutvustamiseks on vajalik materjal ette valmistatud ja saadaval on infovoldikud eesti, inglise, vene ja soome keeles. Kirik on avatud reedel ja laupäeval kell 10-14 ning pühapäeval kell 13-16. Püüame ühiste jõududega kiriku ukсед lahti hoida augusti lõpuni.

Algab suvine intensiivne leerikool!

Mitmed inimesed on küsinud, kas oleks võimalik alustada uue leerikooliga juba suvel. Kutsume nüüd kõiki huvilisi leeri. Suvine leerikool algab pühapäeval, 28. juunil kell 12.15 peale jumalateenistust Toomkirikus. Esimesel kohtumisel saame tutvaks, lepime kokku leeritundide ajad ning tutvume õppematerjalidega. Leeripüha toimub 30. augustil kell 11.00 toomkirikus. Leerikursuse tasu on 30 eurot.

Täpsemat teavet leerikooli kohta saab õpetajate Tiit Salumäe (tsalumae@yahoo.com; 5280635) või Kristel Engmani (kristel.engman@eelk.ee; 5289527) käest. Jaga seda infot oma tutvusringkonnas

Tere tulemast leerikooli!

Lastelaager – Tule rändama.

4. – 6. augustil leiab aset meie tänavune lastekiriku laager, sedakorda Ridala koguduse pastoraadis, Ridala kirikus ja selle ümbruses. Laager toimub koostöös Haapsalu, Ridala, Martna ja Vormsi kogudustega. Ootame laagrisse kõiki oma koguduse ja lastekiriku lapsi.

Laagri teema “Tule rändama!” on seotud tänavuse Maarja-aastaga “Kaheksa sajandit Maarjamaad”, mis kutsub tutvust tegema Eestimaa pühapaikadega. Ridala Püha Maarja Magdaleena kirik on selleks välja valitud koht. Laagrisse on oodatud piiskop Tiit Salumäe koguduste lapsed koos vanematega.

Laagris õpime tundma nelja kiriku kaitsepühakut: evangelist Johannest, Norra kuningat Olavit, pühak Martinit ja Jeesuse jüngritega koos rännanud Maarja-Magdaleenat. Räägime palvest ja palverännust ning asutame end ka ise palverännakule, käies keskaegsete palverändurite jälgedes. Ridala kirik on olnud palverändurite väga oluline peatuspaik. Laagri eesmärk on tutvustada erinevaid palveid, näiteks Meie Isa palvet, hommiku- ja õhtupalveid, eestpalveid, tänapalveid, söögipalveid. Laagripäevadesse mahuvad ka lood palverännu traditsioonist ning „Kaheksa sajandit Maarjamaad“ ideest ja mõttest, Eestimaa ristiusustamise ajaloost.

Tegevust jätkub nii tuppä kui ka õue, kirikusse, kirikuaeda ja palverännurajale. Loomulikult ei puudu laagrist laul ja mäng, lõkkeõhtu ja öökino. Lapsi ootab vahva ja vaheldusrikas programm. Palume, et Taevaisa kingiks meile ka ilusa ilma ja palverändurite seiklused võivad alata!

Laagri osavõtumaks on 10 eurot. Kui ühest perest on tulemas kaks või rohkem last, saame teha hinnasoodustust. Registreerida saab Haapsalu koguduse kantseleis, tel. 4737167 või e-mail: haapsalu@eelk.ee

Informatsiooni jagavad: Küllike Valk (58093633) ja Maria Strauss (53583276)

Läheme Saaremaale!

19.-20. augustil kutsume sind traditsioonilisele koguduse ekskursioonile Saaremaale, mis sellel aastal on pühendatud teema aastale „Kaheksa sajandit Maarjamaad

Läheme Saaremaale, tutvuma meie kunagise ühisriigi Saare-Lääne piiskopkonna meretaguse valdusega. Eriliseks täheks on Kuressaare lossi kapiitlisaalis asuv altarieljeef „Maarja kroonimine.“ See kaunis altarieljeef kaunistas 500 aastat tagasi Haapsalu toomkiriku Maarja kabelit (nüüd tuntud ristimiskabelina).

Programm on koostatud nii, et oleks huvitav nii noortel kui vanadel, et näeks nii keskaegseid kirikuid kui kaasaja Saaremaa huvitavaid paiku.

Väljasõit on 19. augustil kl 16, tagasi jõuame 20. augusti õhtul hiljemalt kl 20. Ööbime Kuressaare külje all Püha Jakobi kiriku laagrikeskuses.

Reisikava

Kolmapäev, 19. august

- Külastame Muhi Katariina kirikut <http://www.eelk.ee/muhu/>
- Õhtune jalutuskäik Muhus Koguva külas ja sadamas <http://www.muhumuuseum.ee/>
- Ööbimine Püha Jakobi kiriku laagrikeskuses <http://puha.eelk.ee/?Laagrikeskus>

Neljapäev, 20. august

- Külastame Kuressaare linnust ja seal kapiitlisaalis asuvat altarieljeefi „Maarja kroonimine“ <http://www.saaremaamuuseum.ee/> Täiskasvanud 5.00 €; Õpilased 2.50 €; Perepilet 2 täiskasvanut 10.00 € + iga laps 1.00 €
- Kuressaares vaba aeg
- Külastame Kaarma kirikut <http://www.eelk.ee/kaarma/>
- Külastame Karja kirikut http://www.eelk.ee/h_karja.html
- Kohvipeatus Karja küla pagaripoes, kus saab osta ka ehtsat Saare leiba. <http://www.karjapagar.ee/v1/index.php?sisutekst=8>
- Vaatame üle Orissaare tamme – Euroopa aasta puu 2015. Kui aega on, mängime ümber puu jalgpalli ka.
- Viimane peatuskoht on Muhus Laasu talu jaanalinnufarm <http://www.jaanalind.ee/>
Gruppidele alates 20 inimesest: Õpilased 2€; täiskasvanud 3€

Reisijuhiks on juhatuse liige Ülla Paras. Palume registreeruda koguduse kantseleis. Reisi hind sõltub osavõtjate arvust. Registreerimisel palume tasuda osalustasust 15 €! Ekskursioonile registreerimine lõppeb 3. augustil. Kiirustage, veel on bussis vabu kohti.

SURNUIAPÜHAD LÄÄNE PRAOSTKONNAS.

HAAPSALU	24.06	16.00	Vana kalmistu
	24.06	17.00	Uuel –Metsa kalmistul
HANILA	14.06	14.30	Hanila kalmistu
KARUSE	21.06	12.00	Tuudi kalmistu
	21.06	14.00	Karuse kalmistu
			Järgneb armulaud kirikus
KIRBLA	21.06	14.00	Kalmistu
		15.00	Missa kirikus
KULLAMAA	14.06	11.00	Kalmistu
			Järgneb armulaud kirikus
LIHULA	21.06	11.00	Armulaud kirikus
		12.00	Kalmistu
LÄÄNE-NIGULA	21.06	12.00	Kirikuaed
	21.06	14.00	Koela kalmistu
	24.06	12.00	Leediküla kalmistu
	24.06	15.00	Vedra kalmistu
MARTNA	23.06	11.00	Rõude kalmistu
	23.06	12.00	Armulaud kirikus
		12.30	Kirikuaed
	02.08	17.00	Väike-Lähtru kalmistu
MIHKLI	14.06	14.00	Armulaud kirikus
		15.00	Kalmistu
MÄRJAMAA	24.06	10.00	Jaaniapäeva missa kirikus
		12.00	Viilumäe kalmistu
NOAROOTSI	14.06	11.00	Rooslepa kalmistu
	14.06	12.30	Sutlepa kalmistu
	14.06	14.00	Noarootsi kirikuaed
NÕVA	21.06	12.30	Armulaud kirikus
		13.00	Kalmistu
PIIRSALU	21.06	13.30	Kalmistu
	28.06	13.30	Kuijõe kalmistu
RIDALA	12.07	13.00	Kirikuaed

	12.07	14.00	Uus kalmistu
	12.07	15.00	Vana kalmistu
	09.08	14.30	Sinalepa kalmistu
VARBLA	21.06	15.30	Varbla kalmistu
			Järgneb armulaud kirikus
VORMSI	27.06	12.00	Kalmistu

TAGASIVAADE MAIKUU SÜNDMUSTELE.

Tiit Salumäe seati 1. mail Haapsalus piiskopiametisse.

Pidulik talitus algas rongkäiguga Jaani kirikust toomkirikusse. Protsessioon peatus Lossiplatsil Vabadussamba juures, et asetada samba jalamile lilled. Samba juurde olid üles rivistunud pidulikus vormis naiskodukaitsjad ja Kaitseliidu ohvitserid.

Lääne maleva kaplan Ants Leedjärv pidas Vabadussamba juures kõne. Ta meenutas, kõik me tuleme kuskilt ja läheme kuskile. Meie kohus on mäletada neid, kes on käinud meie eel ja kaitsnud meie vabadust oma elu hinnaga.

Lossiplatsilt suundus protsessioon toomkirikusse jumalateenistusele, kus vaimulikke, piiskoppe, konsistooriumi liikmeid jt võttis vastu Kose koguduse vägev pasunakoor Kahro Kviloo juhatusel ja rahvast puupüsti täis kirik.

Pärja asetamine Vabadussamba juurde

EELK piiskopid (puudub piiskop Andres Taul)

Jumalateenistuse pealitur oli peapiiskop Urmas Viilma, teda assisteerisid peapiiskop emeeritus Andres Pöder, piiskop Einar Soone, piiskop Joel Luhamets ja piiskop Tiit Salumäe.

Esines mitu koori: Haapsalu koguduse segakoor, toomkoor ja lasteansambel, Hageri koguduse kammerkoor Lambertus, Keila koguduse Miikaeli koor, Lääne-Nigula ansambel Doxa.

Kontratenor, Läänemaa ühisgümnaasiumi gümnasist Martin Karu esitas Haapsalu helilooja Sirje Kaasiku laulu „Armastuse ülemlaul”.

Kauni kammerliku etteaste andis Salumäe pereansambel: Lydia Kalda, Maria Strauss ja Lea Salumäe.

Jumalateenistuse alguses kordas Tiit Salumäe Tallinna piiskoplikus toomkirikus antud töotust pidada piiskopi ametit õigesti ja ustavalt ning olla oma eluga eeskujuks kõigile kristlastele. Peapiiskop andis Salumäele üle piiskopisaua kui karjase ametitunnuse.

Sellega oli Tiit Salumäe seatud piiskopi ametisse. „Võtke ta vastu kui Kristuse sulane, kandke teda palvekätel ja olge talle igati toeks tema töös,” pöördus peapiiskop Viilma koguduse poole.

Oma jutluses ütles Salumäe kirikuliste poole pöördudes, et nad palvetaksid inimeste ja meie ümber toimuva eest, aga ka „iseenda ja minu eest”.

Pasunakoori ja kirikukellade helina saatel lõppenud kahe tunni pikkusele jumalateenistusele järgnes vastuvõtt konvendihoone õuel. Oma tervituskõnes tsiteeris Salumäe Uku Masingut, kelle sõnul on

piiskop Jumala käes kõblas ja labidas, aga vajadusel ka käärid ja kirves.

Vastset piiskoppi tervitasid seal linnapea Urmas Sukles, Lääne praost Leevi Reinaru, Kuhressen-Waldecki maakiriku, Rendsburgi koguduste esindajad jpt.

Haapsalu Loviisa sõpruskoguduse endine õpetaja Veli-Matti Hynninen ütles oma tervituses naljaga pooleks: meil, soomlastel, on tunne, et olete saanud endale paavsti. Tõsinedes lisas ta, et Tiit Salumäe ei sobigi muuks kui piiskopiks.

Haapsalu Püha Johannese koguduse õpetajana jätkav piiskop Tiit Salumäe asub teenima EELK Lääne piirkonda ehk Lääne ja Lääne-Harju praostkonda ning eestikeelset diasporaad Euroopas ja Venemaal.

Lehte Ilves

Jumalateenistust saab vaadata aadressil: <https://www.youtube.com/watch?v=EJeJiqG8zHw>

Lõppes teguderohke lastekiriku aasta.

Emadepäeval, 10. mail toimus Haapsalu toomkirikus traditsiooniline perejumalateenistus, millega lõppes lastekiriku järjekordne tegevusaasta.

Perejumalateenistusel teenisid meie koguduse õpetajad piiskop Tiit Salumäe ja Kristel Engman ning Teno Ilves. Jumalateenistuse juhatasid sisse ja võtsid kokku meie koguduse kõige väiksemad laululapsed “Jaanimardikad”, kes on kogu aasta vältel usinalt osalenud Lia Salumäe käe all laulu- ja mängutunnis. Ema-teemaliste lauludega astus üles koguduse lasteansambel Sirje Kaasiku juhatusel. Väga eriliseks muutsid jumalateenistuse meie lastekiriku ja lasteansambli lapsed Markus, Maria, Mark Marcel, Agne Andra ja Matteus, kes esitasid muusikakoolis õpitud lugusid orelil, flöödil ja kitarril.

Jumalateenistusel mõeldi ka neile emadele-vanaemadele, kes enam meie hulgas ei viibi. Mälestuslauluna kõlas armsaks lauldud laul “Ema süda” ja Naiskodukaitse esindajad asetaskid lillekimbu ristimiskabelis asuvale emaaltarile.

Toreda sideme lastekiriku tegevusaasta algusega lõid kaks laulu, mida lapsed õppisid mullu septembris toimunud kirikuõöl ja esitasid lastekiriku tegevusaasta avajumalateenistusel 21. septembril 2014. Nüüd lauldi taas Küllike Valgu „Lastekiriku laulu“ ja Heli Reichardi laulu „Meie kirik,“ mille viisi autor on Sirje Kaasik.

Jumalateenistuse lõpus anti lastekiriku tänukiri üle 19 lapsele. Koos tänukirjaga said lapsed tagasi ka lastekiriku õpilaspileti, millele kogutud värvilised täpid andsid tunnistust laste aktiivsest osavõtust. Suur tänu teile osalemast meie lastekiriku tegevuses, kallid Agne Andra, Annabel, Eilika, Ekke Oskar, Gloria Magdalena, Grete Katharina, Joosep Arno, Maria, Marie, Marii, Mark Marcel, Markus Rafael, Marlene, Marten, Matteus, Rahel Aurelia, Rebeka Elisabeth, Sofia ja Uku Emil.

VAHVAT SUVEPUHKUST JA KOHTUMISENI SÜGISEL!

Lastekiriku õpetaja Maria Strauss.

Jaanimardikad kevadretkel.

Emadepäeval laulsid lapsed.

Palverännupäevast.

Palveränd on kõige kiiremini kasvav turismiharu maailmas

16. mail 2015 toimus Haapsalus rahvusvaheline palverännu konverents „Maarjamaa 800. Rännakud ajas ja vaimus.“ Palverännukultuur elab läbi renessansi, kuid selle sisu ja vorm on aastasadade jooksul muutunud. Vana ei jälgendata – tekkinud on uut palverändu loov trend, mille sisu ei pruugi enam olla religioosne.

Konverentsi avas piiskop Tiit Salumäe ning tervituse saatis Eesti esimene palverännuteadlane dr Tiina Sepp. Lisaks ettekannetele ja paneelvestlustele toimusid arutelud temaatilistes töötubades. Päeva lõpetas ühine rännak Jaani kirikust toomkirikusse, kus toimus vesper (õhtupalvus), mis oli ühtlasi sissejuhatuseks järgnenud Muuseumiööle.

Palverännupäev tõi Haapsallu kokku rohkem kui poolsada teemast huvitunut. Ettekannetega esinesid nii teoreetikud kui praktikud. Sissejuhatavas ettekandes leidis dr Ingmar Kurg, et alanud on palverännu paradigma aeg – caminiseerimine (sõnast *camino* e. teekond palverännaku tähenduses).

Oma kogemustest rääkis Euroopa tuntuima palverännutee sihtpunktis Santiago de Compostelas elanud ja töötanud Kristi Märk, kes kajastas ühtlasi 2014. a. septembris ülemaailmsel turismi ja palverännu teemalisel konverentsil „1st UNWTO International Congress on Tourism & Pilgrimages“ kuulud palverännusuundumusi. „Palverännuturism kasvab kiire tempoga. On levinud trend, et inimesed koostavad nimekirju palverännuteedest, mida oma elu jooksul soovivad läbida,“ rääkis Kristi Märk.

Palverännakutest ja teekondadest Leedu näitel kõneles palverännu alal doktoriväitekirja kirjutanud Darius Liutikas, kes toonitas, et palveränd on viis väljendada oma väärtusi ja identiteeti.

Ajaloolistest Maarjamaa palverännakutest pidas ettekande Pärnu muuseumi direktor Aldur Vunk. Ajaloolane Ülla Paras rääkis Haapsalu toomkiriku ristimiskabelist kui algupäraselt tõenäoliselt Pühale Neitsi Maarjale pühendatud kabelist.

Samuti arutleti Eesti palverännukultuuri ja palverännuteede üle. Avalikkuses kõneletakse palverännakutest kui kasvavast suundumusest, üha rohkem on neid eestlasi, kes maailma erinevaid palverännuteid kulgevad, rajatakse kohalikke palverännuteid. Põhjalikumalt käsitleti kultuurilooliste vahepeatustega palverännuteed, mis kulgeb Pirita kloostrist Vana-Vastseliinasse ja mille on kaardistanud Pirita Kloostri Sõbrad. Algatuse eestvedaja Lagle Pareki sõnul on teekonna kaart pidevalt täiustamas. Hiljuti valmis ka vastav mobiilirakendus. Täpsem teave: <http://www.palverand.ee/> Jaakobitee Sõprade Seltsi esindajad on läbi kõndinud ja soovivad avada Eestis palverännutee Tallinnast Läti piirini suunaga Santiago de Compostelasse. Seltsi kodulehekül: <http://camino.ee/>

Leiti, et Eestil on head eeldused sakraalturismi arendamiseks, sest meil on nii looduslikke kui inimjõul loodud pühapaiku, olemas on hea teedevõrk ja kaunis loodus, vahemaad on sobilikud ja üldine keskkond on turvaline. Mis aga vajab veel arendamist, on vastav taristu (öömajad, söögikohad), ennekoike aga väljakujunemata palverännukultuur ja laialdasem teadmine palverännakust kui ühest rändamise ja teel olemise viisist.

Konverentsi korraldasid EELK Haapsalu Püha Johannese kogudus, MTÜ Pirita Kloostri Sõbrad, MTÜ Jaakobitee Sõprade Selts. Sündmus toimus Maarjamaa 800 teema-aasta raames. Palverännupäeva täiendas Läänemaa Keskraamatukogu kokku pandud näitus eestikeelsest palverännualasest kirjandusest.

Kristel Engman

EELK Lääne praostkonna vikaarõpetaja.

LEERILASTE MÖTTEID LEERIAJAST.

31. mail sai leeriõnnistuse üheksa uut koguduse liiget. Siinkohal jagavad nad Johannese Sõnumite lugejatega mõtteid oma leeriajast. Soovime vastsetele koguduse liikmetele palju õnne ning head sisseelamist koguduse ellu.

- Leerikoolis käimisel mulle meeldis rahulik õhkkond, arutelud ning, et sai ausalt rääkida, mis mõtteis. Jaanimaja koridoris on infotahvel koguduse liikmete sünnipäevadega - see on midagi, mis meeldib.

- Sain teada rohkem Piibli kohta, kuidas seda peaks lugema, millistest lugudest koosneb, kuidas lood sinna kujunesid ja arenesid, pühakute nimed ning kuidas pühakuteks said.
- Osad teemad olid mul veel meeles kunagisest pühapäevakoolis käimisest. Saan nüüd paremini aru, mis on jutluse mõte ja teema, millisele kirikupühale on see orienteeritud.
- Huvitav oli muidugi teada ka kiriku elu ja olustiku kohta, kui räägiti majandamisest Madis Küti poolt ühes leerikooli tunnis.
- Leeri tulin siia kogudusse just seepärast, et olla oma tütreaga sama koguduse liige. Õige on ikka see, et inimene on selle koguduse liige, kus on tema kodu ja pere.
- Minu jaoks tähendab koguduse liikmeks saamine kuuluvust inimeste ringi, kellel on minuga sarnane maailmakäsitlus. Kirik tähendab kohta, kuhu ma olen oodatud nii rõõmus kui ka mures.
- Usust ja Jumalast olen ma mõelnud palju. Koguduse osast Jumalasse uskumise juures, aga vähe. Minu jaoks on Jumala ja inimese suhe isiklik.
- Kindlasti on kirik igas ühiskonnas väga vajalik. Kui see nii ei oleks, oleks kirikud maapealt juba ammu kadunud. Inimestel peab olema koht, kus ta saaks oma Jumala poole pöörduda kui ta tuge vajab, leida kirikust inimesed, kes teda toetavad ja raskustest läbi aitavad.
- Kirik on koht, kus on õigus olla igal inimesel, sest isiksus ei oma mingit tähtsust. Kirikus on kõik teretulnud.
- Kirik on murevaba koht. Kui ma käin kirikus, siis mina seal olles olen mõtete vaba ja mul on seal hea olla, sest seal on mõnus õhkkond, kõik on vastuvõtlikud ja abistavad.
- Koguduse liikmena tekivad mõned kohustused, aga need kohustused on väga meeldivad, sest koguduses olles peab üksteisi mõistma, toetama, hoolima, turvalisust tagama, aitama, armastama. Samad põhimõtted, mis on perekonnal ja suguvõsadel. „Üks kõigi eest, kõik ühe eest“ - see iseloomustab väga hästi kogudust.
- Ehk küll elutee viis kirikust eemale, jäi lapsepõlvest pärinev sümpaatia alles. Ringi rännates külastasin alati pühakodasid ning enamasti kogesin neis ebamaist pühalikkust ja rahu mis viis arvamusele, et kõike ei saa mõista. Tähelepanekud elusloodusest kinnitasid, et tuleb uskuda inimkonna sajanditega kogutud tarkuseid, sealhulgas kõrgemast juhtimisest.
- Seni austasin kõige Loojat vaikselt endamisi ja pöördumiste kohaks, minu sammassaaliks, oli mets. Ka seal on ülevust ja Looja lähedust, kuid mitte nii jõuliselt kui kirikus.
- Kirikus tunnetan, et olen teel rahu ja õnnelikuma seisundi poole just nagu selle redeli kaudu, mida Jakob unes nägi ulatumas maast taevasse ja mille kolm tähtsamat astet olid usk, lootus ja armastus.
- Kiriku juurde teerajamine võib alata juba lapsepõlvest. Olulist rolli mängib siinjuures ka see, et kuidas on sind kasvatatud.
- Mulle jäävad meeldivad mälestused nii leerikoolis käimisest, kui ka koguduse liikmeks saamisest. Leerikooli peale mõeldes tulevad mulle kohe meelde hetked, üheskoos Jeesuse filmi vaatamine, õpetused, kuidas lugeda Piiblit ja kuidas mõista, mida jumalateenistusel räägitakse. Lisaks veel, et milline on liturgiline rõivastus, kombad teenistuse ajal, mida erinevatel kirikupühadel tehakse ja millest koosneb kiriku kalendriaasta. Luterlikul jumalateenistustel oli võrreldes teiste kogudustega uudne alguses see, et täiesti võõrad inimesed üksteisele sõbralikult terekätt ulatasid.

- Lapsepõlves mul kirikusse asja ei olnud ja olen olnud väga pessimistlik kiriku suhtes. Täna on minu arusaam ning mõtteviis kõvasti positiivsemaks muutunud. Olen rohkem taipama hakanud, mis seal kiriku sees toimub tegelikult.
- Oli hea teada saada ka erinevatest usunditest. Täpsemalt nende usu põhimõtetest. Üllatav oli teada saada, et on olemas niipalju erinevaid usulahke ja inimesed usuvad erinevaid jumalaid.
- Leian, et läbi ristiusu on inimene võimeline leidma enda seest selle, mis teeb ta elu väärikaks ja täisväärtuslikuks.
- Loodan, et kuulumine kogudusse hoiab mind Jumalale lähemal, et olen hoitud ja kaitstud.

Leerõpilaste mõtted kogus õpetaja Kristel Engman

Leeriõppijad, õpetajad ja Rootsi külalised pärast jumalateenistust 31. mail toomkiriku juures.

KOHTUMINE ÖSTERHANINGE DELEGATSIOONIGA.

16.-17. mail külastas Haapsalut sõbruskoguduse Österhaninge (Rootsi) delegatsioon koosseisus Krister Stenberg (koguduse õpetaja), Jan Andersson (juhatuse esimees), Gunilla Fredlund (juhatuse liige), Marcus Sohl (rahvusvaheliste suhete ja oikumeenilise koostöö koordinaator), Kerstin Abelsson (kantselei juht).

Visiidi raames osalesid külalised 16. mail rahvusvahelisel palverännupäeval Jaani kirikus, tegid ekskursiooni Haapsalus, osalesid õhtupalvusel toomkirikus ning Muuseumiööl. 17. mail osales Rootsi delegatsioon jumalateenistusel toomkirikus, kus jutlustas õpetaja Krister Stenberg. Peale jumalateenistust arutati sõbrussuhete seisu ja tulevikuplaane. Läbirääkimistel osalesid lisaks piiskop Tiit

Salumäele ja Kristi Ainjärvele juhatuse esimees Madis Kütt, õpetaja Kristel Engman ning koguduse organist ja asjaajaja Lia Salumäe.

Õpetaja Stenbergi andis ülevaate Österhaninge koguduse aktuaalsetest teemadest. Ta alustas tööd Österhaninge koguduses eelmisel aastal peale endise õpetaja Martin Marcolla pensionile siirdumist. Enne seda oli Stenberg Rooma Rootsi koguduse õpetajana. Viimase aasta jooksul on Österhaninge kogudus saanud lisaks uuele õpetajale ka uue juhatuse ja juhatuse esimehe. Koguduse töös lähtutakse hiljuti kirikuvalitsuse kinnitatud koguduse tegevusjuhendist, milles on kajastatud ka koguduse töösuunad ja töömeetodid. Österhaninge kommuuni elanike arv kasvab osaliselt ka immigrantide arvel ja koguduse territooriumil elab ligikaudu 60 000 inimest, neist koguduse liikmeid on umbes 30 000. Ehkki koguduse liikmete arv elanikkonnast on langenud 50 %-ni, ollakse siiski suurim kogudus. Õpetaja rõhutas, et oluline pole siiski statistika ja liikmete arv, vaid see, mida inimestele pakutakse ja koguduse roll kogukonnas tervikuna. Arvestada tuleb sellega, et tegutsetakse väga sekulariseerunud piirkonnas. Näiteks ei ole kõikide leerilaste vanemad ise leeris käinud. Laste ja noorte paremaks kaasamiseks püütakse teha lähedast koostööd koolidega heade suhete ning lastetöö kaudu. Üks koguduse kasvavaid tegevusvaldkondi on sotsiaaltöö probleemsete isikutega (kodutud, alkohoolikud, narkosõltlased, Ida-Euroopast pärit töötud), kellele pakutakse päevase toitlustuse võimalust ning hangitakse rõivaid ja muud eluks vajalikku. Praegu saab koguduselt regulaarselt abi ligikaudu 150 inimest. Probleeme on kasvavate immigrantide hulgaga Stockholmi äärelinnades, sama on täheldatav Österhaninges. Piirkonnas tegutseb kolm luterlikku kogudust, mis arvatavasti 2018. aastaks liituvad. Ristimiste ja jumalateenistuste arv näitab kasvutendentsi. Õpetaja mainis ka, et Österhaninge kogudusel on vaid üks sõpruskogudus – see on Haapsalu kogudus ja nende suhete jätkumisest ollakse väga huvitatud. Soovitakse kohtuda regulaarselt. Piiskop Salumäe tõi esile, et meil on palju ühist – kultuurilised ja ajaloolised sidemed, soodne geograafiline vahemaa. Ta toonitas eestlaste vaimuliku teenimise olulisust Rootsis ja soovis, et Österhaninge piirkonnas elavate eestlastega võiks olla kogudusel side. Võimalik oleks ka aeg-ajalt eestikeelsete jumalateenistuste pidamine Österhaninge kirikus.

Österhaninge koguduse delegatsioon õpetaja Krister Sternbergi juhtimisel Haapsalus.

ÕPETAJA KRISTER STERNBERGI JUTLUS HAAPSALU TOOMKIRIKUS 17. MAIL 2015.

Nii nagu sina läkitasid minu maailma, läkitan ka mina nemad maailma. Ja ma pühitsen ennast nende eest, et ka nemad oleksid pühitsetud tões. Aga ma ei palu üksnes nende eest, vaid ka nende eest, kes nende sõna läbi hakkavad minusse uskuma, et kõik oleksid üks, nii nagu sina, Isa, minus ja mina sinus, et nemadki oleksid meis, et maailm usuks, et sina oled minu läkitanud. Ja mina olen andnud neile selle kirkuse, mille sina oled andnud mulle, et nad oleksid üks, nii nagu meie oleme üks: mina neis ja sina minus, et nad oleksid täielikult üks, nii et maailm tunneks ära, et sina oled minu läkitanud ja et sa oled armastanud neid, nii nagu sa oled armastanud mind. (Jh 17:18-23)

Armujärgi meie Issandalt Jeesuselt Kristuselt.

Armas Haapsalu kogudus. Toome teile tervitusi Rootsist, Stockholmi piiskopkonnast, Österhaninge kogudusest. Meil on suur au ja rõõm olla täna koos teiega ning minule kui kirikuõpetajale on väga suur au täna selles imelises kirikus jutlustada.

Tänase jutluse teema pärineb Piiblist Johannese evangeeliumi 17. peatüki salmidest 18-23: "Jeesuse palve". Tekst pärineb hetkest, kus Jeesus palvetab maailma ja koguduse eest. Ta ütleb oma eestpalve vaid mõni hetk enne vangistamist. Enne, kui tekkib vangistamisele järgnenud kaos, manitses Jeesus oma jüngeid jääma. Ja jääma mitte füüsiliselt sinna kus nad on, vaid ta pidas silmas, et nad ei ütleks lahti temast, Jeesusest. *"Ma palun, et kõik oleksid üks, nii nagu sina, Isa, minus ja mina sinus, et nemadki oleksid meis, et maailm usuks, et sina oled minu läkitanud."*(Jh 17:21).

Ülestõusmispüha jutustuses võime näha kui erinevad võivad olla tagajärjed sõltuvalt sellest, milline oma meie suhtumine Jeesusesse. Jeesus räägib oma jüngritega ning kaks nende hulgast, Peetrus ja Juudas, käituvad täiesti erinevalt, kui juttu tuleb Jeesuse juurde jäämisest. Juudas reetis Jeesuse. Ta sattub ahastusse kui ta taipab, mida ta on teinud ning proovib tehtut omal käel heastada. Ta läheb tagasi ülempreestri juurde ning soovib tagasi anda need kolmkümmend hõbemünti lausudes "Ma olen pattu teinud ja olen süütu vere ära andnud". Talle vastati "Mis see meie asi on?" (Mt 27:4) Juudas tunnistab oma pattu kuid kohtab halastuse ja andestuse asemel hoopis ükskõiksust.

Peetrus salgas oma Isandat kolmel korral. Kuid erinevus Juuda ja Peetruse vahel seisneb selles, et Peetrus siiski ei lahkunud Jeesuse juurest, vaid jälgis kõike toimuvat eemalt. Luuka evangeeliumist (Lk 22:54) võime lugeda, et kui Jeesus kinni võeti ja ära viidi, järgnes Peetrus talle eemalt. Ning kui ta oli salanud Jeesust kolm korda ning kukk oli laulnud, võime lugeda, kuidas (Lk 22:61) "Issand pöördus ja vaatas Peetrusele otsa." Peetrus kohtab selles pilgus andestust, mitte etteheidet ega ükskõiksust. Peetrus puhkeb nutma.

Peetrus järgneb Jeesusele väikse vahemaa pealt kuid Juudas lahkub Jeesuse juurest. Jeesuse juures leiab alati halastust ja lohutust. Ei ole oluline, millises eluhetkes me oleme või kuidas meil läheb, Issand pöördub meie poole ja vaatab meie peale. Meil on selle kohta nähtavad tõendid. Meie sakramendid, ristimine ja armulaud, on elavad tõendid sellest armastusest, kui Jeesus pöörab ennast sinu poole ja vaatab just sinu peale. Ristimise läbi pannakse sinu nimi kirja Elu raamatusse ja sind arvatakse Kristuse maapealse koguduse liikmeks. Leiva ja veini läbi saad sa Jeesus Kristust vastu võtta ilma, et sinult eeldataks mingisugust vastuteenet. Issand pöördub sinu poole ja vaatab sinu peale.

Tänase jutluse tekstis palub Jeesus kahte asja. Ta palub pühitsetud osadust ja armulikku ühtsust. Ühtsus algab osadusest. Osadusest Jumalaga. Kristlaseks olemine tähendab elu Kristuses. Seetõttu teeb haiget, kuidas vaenulikkus ja killustatus tekitavad Jeesuse ihule sügavaid haavu. Meie ülesandeks on neid haavu ravida. See ei tähenda, et kõik peavad olema ühesugused. Mõni aeg tagasi töötasin ma kirikuõpetajana Rootsi ühes piirkonnas, kus oli palju erinevaid kristlikke kogudusi. Me kõik pidasime jumalateenistusi omamoodi, meie koguduste ülesehitused olid erinevad, nagu ka meie pühakojad ja sakramendid. Kuid koos teiste koguduste vaimulikega leppisime kokku, et kord kuus koguneme kõik ühisele oikumeenilisele jumalateenistusele. Oli ilmne, et vaatamata kõikidele erinevustele suudame me ühiselt koguneda selle kõige olulisema ümber. Kogukonna reaktsioon oli äärmiselt positiivne nähes, et me oleme suutelised kogunema ühisele jumalateenistusele. "Siis maailma usub" muutus tõeks. Sellistel hetkedel ei ole oluline, et meil oleks ühesugune teoloogia, vaid et meil oleks sama süda.

Süda, mis on vastu võtnud ja pöördunud Jeesuse poole. "Pühitse neid tões: sinu sõna on tõde" (Jh 17:17). Jeesus ütleb, et tõde teeb meid vabaks. Armastuses, sõpruses ja ühtekuuluvuses hingame me tõega küllastunud õhku. Tõelist armastust, sõprust ja ühtekuuluvust ei saa rajada valele vaid ainult tõele.

See, et me täna siin koos oleme, on elav tunnistus Kristuse osadusest. Me räägime erinevat keelt, kuid mõistame ühiselt jumalateenistuse keelt. Me tunneme ühtekuuluvust ja sõprust. "Siis maailm usub, et sa oled mind läkitanud"

"Puud ja oksad ja viljad kuuluvad kokku. Kristus on üks oma rahvaga. Oksad närbuvad kui nad eraldatakse tüvest. Jeesus annab toitu ja jõudu oma sõnas." (Rootsi kiriku lauluraamat, 721) Aamen.

Rootsi keelest tõlkis Kristi Ainjärv

KOGUDUSE MAJA REMONDITÖÖD.

Mai kuus algas koguduse maja välisfassaadi remont, mille käigus maja saab uue laudise.

KREEGI PÄEVAD.

I päev - 13. juuni kell 20 Haapsalu toomkirikus

Haapsalus on taas aeg mõelda Cyrillus Kreegile, eriti veel kui detsembris täitus tema sünnist 125. aastat. Kreegi loomingut on interpreteerima kutsutud sel aastal ansambel Vox Clamantis, kelle kavas on peale Kreegi seatud rahvakoraalide ka liturgiline muusika ning mõned Taaveti laulud. Laulude vahele on põimitud Marco Ambrosini *nyckelharpa* ning Anna-Liisa Elleri kandleimprovisatsioonid.

II päev - 14. juuni kell 21, Haapsalu toomkirikus

Kreegi päevad jätkuvad õhtuses ilus muusikaga segakoorile ja keelpilliorkestrile Rahvusooperi Estonia noore dirigendi Kaspar Männi juhatusel. Kreegi vaimulike rahvaviiside seadete kõrval tulevad ettekandele teosed heliloojatelt, kelle loomingus on eesti rahvaviisidel oma kindel koht. Rahvaviisidel põhinevad nii Tõnu Kõrvitsa keelpilliorkestriteos „Thule eleegiad“ kui ka kontserdi nimilugu, Pärt Uusbergi „Õhtu ilu“ segakoorile, ansamblile ja keelpilliorkestrile.

HAAPSALU XXII VANAMUUSIKA FESTIVAL.

K 1.07	<i>Mater clementissima / Armulikem Ema</i>
20.00	Wolfgang Amadeus Mozarti kirikumuusika
Toomkirik	Kädy Plaas (sopran). Kammerkoor Voces Musicales, Tallinna Kammerorkester Dirigent Toomas Siitan
N 2.07	<i>Concerto di tre angioletti / Kolme ingli kontsert</i>
20.00	Ensemble Daimonion:
Jaani kirik	Anaïs Chen (viul); Andrea Inghisciano (tsink); María González (orel, klavessiin)
R 3.07	<i>Singet & Musicieret: Bach ja Händel 330</i>
20.00	Ansambel Floridante:
Toomkirik	Maria Valdmaa (sopran); Meelis Orgse (viul); Ele Raik (oboe); Tõnu Jõesaar (tšello); Saale Fischer (klavessiin); Kristo Käo (teorb)
R 3.07	<i>Virgencita</i>

- 23.00 **Ansambel Vox Clamantis**
Toomkirik Dirigent Jaan-Eik Tulve
Kavas: Arvo Pärt, Helena Tulve, Tõnis Kaumann, Perotinus, gregooriuse laul
- L 4.07 ***Amor sacro e amor profano /***
20.00 **Vaimulik ja ilmalik armastus**
Toomkirik La Compagnia del Madrigale:
Rossana Bertini (sopran); Francesca Cassinari (sopran); Elena Carzaniga (mezzosopran);
Giuseppe Maletto (tenor); Raffaele Giordani (tenor); Daniele Carnovich (bass)
Kavas: Claudio Monteverdi ja Carlo Gesualdo
- L 4.07 ***Bach & Co***
23.00 **Imbi Tarum – Julia Ageyeva Hess**
Jaani kirik Bachi, Buxtehude ja Krebsi muusikat kahele klavessiinile
- P 5.07 **Claudio Monteverdi**
20.00 ***Vespro della Beata Vergine / Maarja-vesper, 1610***
Toomkirik Maria Valdmaa (sopran); Annika Lõhmus (sopran); Iris Oja (alt); Giuseppe Maletto
(tenor); Raffaele Giordani (tenor); Uku Joller (bass).
Kammerkoor Voces Musicales. Haapsalu Festivali Orkester.
Dirigent Toomas Siitan

LASTE MEENUTUSED NÄIDENDIST.

"Detektiiv Nupuka raskeim juhtum" - kaasaegne ja samas vanaaegne lastenäidend.

Lastekiriku lapsed meenutavad ülestõusmispühade näidendit "Detektiiv Nupuka raskeim juhtum", mis kanti ette 1. ülestõusmispühal, 5. aprillil ja emadepäeva-eelsel perepäeval, 9. mail k.a. Haapsalu toomkirikus.

Marlene (13): Etendus oli põnev ja õnnestus hästi. Mulle meeldis nii proove teha kui esineda. Tore, et sai sõpradega koos midagi teha. Mängisin proua Pilaatust - just seda osa, mida kõige rohkem soovisin. Mulle meeldisid kõik tegelased, aga kõige toredam oli detektiiv Nupukas. Jeesuse ülestõusmise lugu oli jutustatud tänapäevaselt.

Rahel (12): Minu lemmiktegelane oli proua Pilaatus, sest ta oli nii elegantne ja korralik. Mina olin Pandora, kes oli minu arvates väga äge tegelane. Olin oma rolliga rahul.

Marie (11): See oli tore etendus. Näidendi sisu oli mulle juba enne tuttav, aga nüüd tean veel täpsemalt, mis selles loos toimus. Alguses ma kahtlesin, kas ma ikka tahan peaosa, aga tegelikult oli detektiiv Nupuka mängimine väga tore. Tegelistest meeldisid mulle veel Ruufus, kes oli väike ja armas, ja proua Pilaatus, kes oli uhke ja majesteetlik. Hea idee oli laste oma häälte lindistamine ja kasutamine näidendis. Kostüüme oli tore valida. Mulle meeldis meie esietendus.

Matteus (11): Minu lemmiktegelane oli Siimon Küreenest, keda ma ka ise mängida sain. Seda piiblitegelast ma varem tegelikult ei tundnudki, nii et sain selle näidendi kaudu ka midagi uut teada. Ülestõusmiselugu ise oli mulle juba varem tuttav. Kõige toredam oli see, et nii proovides kui esinemisel pakuti meile alati ka midagi head ja magusat.

Markus (10): Mina olin selles näidendis röövel Barabas. See roll meeldis mulle, sest ma sain olla röövel ja teha röövliajju. Päris põnev oli ka näidendi lindistamine. Mina seda lugu varem ei teadnud, nii et sain selle näidendi kaudu ka natuke rohkem Piiblist teada.

Mark Marcel (10): See oli kõige parem näidend, mida me lastekirikus teinud oleme. See oli moodne ja kaasaegne ja vanaaegne ühekorraga. Tegelistest meeldis mulle kõige rohkem detektiiv Nupukas, sest ta oli igas pildis ja Marie mängis seda väga hästi. Mina mängisin Peetrust, aga tegelikult oleksin tahtnud olla röövel. See näidend aitas mul ka antud piiblilugu paremini mõista. Ma ei teadnud ennem kõike nii palju. Ema juhtis mu tähelepanu ühele väljendile, mida inimesed tänapäeval kasutavad: „Mina pesen küll sellest asjast oma käed puhtaks“. Sain nüüd teada, kust see tulnud on. Selle näitemängu juures oli tekstide linti

lugemine väga huvitav. Veel meeldis see, et vahepeal polnud laule, vaid õpetaja Sirje mängis vahemänge klaveril.

Joosep (9): Mulle näidend meeldis, aga see oleks võinud olla palju pikem, nii nagu tavalised teatrietendused.

Marten (7): Näidend jättis mulle hea mulje ja tore kogemuse. Mina mängisin Siimona poega. Olin enda rolliga rahul ja mängisin seda hästi andekalt. Kõige rohkem meeldis mulle selles näidendis isa ja poja suhe ja kuidas nad üksteisega rääkisid. Sain näidendi kaudu ka seda piiblilugu paremini tundma õppida.

Marii (7): Mulle meeldis näidendis mängida ja oma häält lindistada. Näidendi tegelastest meeldis mulle kõige rohkem Pandora. Ma ei teagi, miks. Mina mängisin Maarja Magdaleenat, kes oli hea inimene, aga tema sõnad olid minu arvates liiga tähtsad. Oleksin tahtnud mängida detektiiv Nupukat, sest see oli nii põnev roll. Näidendi sisu oli mulle juba tuttav, sest olin seda lugenud lastepiiblist. Aga detektiivi piiblis ei olnud. See oli tänapäevast juurde pandud.

Lapsi küsitles Maria Strauss

NIMELUGU EI OLE VEEL HILJA KIRJA PANNA.

Enne emadepäeva kutsusime oma koguduseliikmeid üles panema kirja lugusid nimesaamisest.

Küsisime: Miks on Sul, Su emal ja vanaemal just selline eesnimi? Kes selle nime pani ja mida see nimi tähendab? Kas Sul, Su emal või vanaemal on olnud seoses nimega mõni vahva juhtumine? Aga võibolla Sa ei teagi, miks on Sulle just selline eesnimi pandud?

Emadepäeval toimunud perejumalateenistusel tehti laekunud lugudest kokkuvõtteid ja tänati osalejaid. Laekunud tööd on lugemiseks üles pandud toomkirikus asuvale stendile. Kutsun Sind seal hetkeks peatuma ja lugema!

Oma lugusid panid kirja lapsed ja täiskasvanud, kirjutati enamasti oma nimest, aga ka ema ja vanaema nimest, kui oli kelleltki seda lugu küsida. Lugude kirjutamise käigus tekkis kodudes vahvaid arutelusid ja tuli päevavalgele huvitavaid fakte, mida mõni kirjutaja varem ei teadnudki. Seetõttu tahan ärgitada kõiki, kes emadepäevaks nimelugusid kirja ei pannud, neid veel uurima ja kirja panema. Kui Su ema või vanaema on juba kõrgemas eas, siis oleks selleks kindlasti veel rohkem põhjust – kunagi ei tea, millal Sa enam küsida ei saa.

Uurimishimu ja avastamisrõõmu soovides,
Maria Strauss

NATUKE NALJA.

Puhkustehooaja alguseks

Maksuametisse siseneb keegi mees ja küsib:

"Vabandage, millal ma puhkusele võiksin minna?"

"Aga te ei tööta ju maksuametis!" vastatakse talle.

"Kuidas nii? Ma töötan ju praktiliselt ainult teie heaks!"

SÜNNIPÄEVAD JUUNIS.

1. juuni	Sebastian Juhan Liiva
Kenert Rehkalt
2. juuni	Kristjan Lõokene
Alexander Murdmaa
3. juuni	Laine Kera

	Getter Möldre	
	Gabriel Laanepuu-Westrum	
4. juuni	Indrek Leit	
	Merel Keldrima	
	Karl-Edgar Proos	
5. juuni	Asta Vahi	90
	Aston Martin	
6. juuni	Silvia-Helga Johannes	83
	Janika Kase	
7. juuni	Rainer Randmets	
	Kaisa Randpere	
	Karli Kliss	
8. juuni	Lia Toomelaid	85
11. juuni	Heli Hansen	
	Scarlet Lämmergas	
12. juuni	Kalle Jätsa	
13. juuni	Alexandra Drabold	
14. juuni	Erki Holmberg	
	Merle Leemet	
	Kalle Kelviste	
	Susanna Alliku	5
15. juuni	Reio Engman	
16. juuni	Anneli Tsarens	
	Tarmo Barndõk	
	Enriika Liiv	35
	Emily Cramer	
17. juuni	Madis Padu	35
	Maris Peikel	30
18. juuni	Eve Trei	
	Lydia Kalda	
	Myrell Kalda	
20. juuni	Andero Küttim	10
	Ott Marten Peikel	
22. juuni	Madis Kütt	
	Aveli Reinser	
23. juuni	Aasa Bander	81
	Jaan Kelviste	
24. juuni	Allan Kalamees	
25. juuni	Maria Strauss	
	Mirjam Behrendt	
26. juuni	Kristjan Hertzmann	
27. juuni	Alari Engman	45
28. juuni	Peep Aedviir	
	Indrek Reppo	
29. juuni	Õilme Huuk	
	Ruth Laasi	
	Maarja Illik	25
	Hannes Rabi	
30. juuni	Robin Juurik	

Palju õnne sünnipäevaks ja õnnistust uueks eluaastaks!

JUHTSALM, MÕTISKLUS JA PALVE.

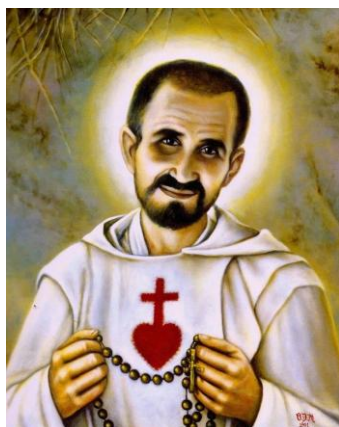
Taotlege rahu kõikidega ja pühitsust, milleta keegi ei saa näha Issandat. Heebrea 12:14

Vaatamata sellele, et meie pärispatust rikutud loomus jääb meile probleeme põhjustama kuni maise elu lõpuni, kutsub Jumal meid taotlema pühitsust. Iga päev meeleparanduses Jumala poole pöördudes õpime tundma, missugused patud ja missugusel kujul on just meile omased. Pühitsuse taotlemine tähendab igapäevast võitlust oma patu vastu. Jumala Vaim annab meile jõu seda võitlust pidada ja selles võitjaks tulla. Kui oleme järjekindlad, võime vabaks saada paljudest pattudest, mida varem pidevalt tegime. Rikutud inimloomus tõrgub end patuseks tunnistamast. Seetõttu ei pruugi me oma pattu üldse märgatagi. Peaksime paluma Jumalat, et Tema ise meile näitaks, millised on meie patud, vead ja eksimused — et saaksime neist meelt parandada ja need maha jätta. Püha Vaim ei pühitse meid „vägisi“, meie enese osavõtuta.

Võime küsida, miks peaksin ma elu lõpuni oma patuga tegelema, miks ma ei võiks lihtsalt „rahulikult“ elada. Pühitsus on Jumala tahe meie jaoks, sest ilma selleta ei saa keegi näha Issandat. Ilma pühitsuseta ei jõua me kunagi sinnamaale, et tõeliselt armastada Jumalat, kaasinimesi ja iseennast. Mis veelgi halvem, ilma pühitsuseta ei suuda me Jumala armastust vastu võtta. Kui me ei püüagi vabaneda oma pattudest, kui meil puudub tõeline armastus, usaldus ja kuulekus Jumala vastu, siis Jumal lihtsalt ei saa lasta meile osaks saada neil õnnistustel, mida Ta meile sooviks anda. Kõige selgemalt ilmneb see selles, et enamus meie palveid jääb vastuseta. Kuidas saaks Jumal meile näiteks kinkida tervist, kui me pole nõus loobuma ennastkahjustavast eluviisist. Kuidas saaks Jumal parandada meie inimsuhteid, kui me pole nõus loobuma oma isekusest, uhkusest ja teiste süüdistamisest. Kuidas saaks Jumal õnnistada meie lapsi, kui me ise pole neile eeskujuks jumalakartuses.

Mida puhtamaks saab meie süda, seda enam suudame mõista ja kogeda Kristuse armastust, näha Teda ikka enam sellisena, nagu Ta tõeliselt on. Mida puhtamaks saab meie süda, seda enam paistab meist välja Kristus ise, sest meie iseloom hakkab sarnanema Tema omale.

**Minu Jumal, ära võta mult ära oma armu!
Sulata minu jää oma tulise leegiga!
Tee seda iseenda pärast: anna au oma nimele!
Tee seda ka minu pärast, sest ma olen Sinu laps
ja Sa armastad mind,
vaatamata sellele, et ma veel nii halb olen.
Sest Sina oled hea.
Igavikus jääb kestma Sinu halastus.**

Charles de Foucauld, 1858-1916
Ohvitser, teadlane, preester, munk

Mõtiskluse kirjutas Karin Teder.

TÄNAN KÕIKI!

Nüüd on esimesest maist, piiskopi ametisseseadmisest Haapsalus, möödunud juba terve kuu ja on olnud aega teha pisut kokkuvõtteid ning vaadata tagasi meie ühisele suurpäevale. Avaldan südamlikku tänu kõikidele, kes selle päeva kordaminekuks tööd tegid. Pidupäeva valmistas ette toimikond eesotsas õp. Kristel Engmaniga (liikmed: Tiit Salumäe, Leevi Reinaru, Lia Salumäe, Madis Kütt, Ülla Paras, Anton Pärn, Heiki Magnus, Arnold Juhans, Liina Põld, Maria Strauss, Kristi Ainjärv, Küllike Valk). Tänan Eesti Evangeelset Luterlikku Kirikut, peapiiskoppi ja piiskoppe ning Haapsalu linna. Pidupäeva korraldamisel olid abiks mitmed ettevõtted ja eraisikud: Haapsalu linnapea Urmas Sukles, SA Haapsalu ja Läänemaa Muuseumid (Anton Pärn, Marika Peberg, Kaire Tooming), Kaitseliidu Lääne Malev (Mehis Born, Heiki Magnus) ja Naiskodukaitse Lääne ringkond, Haapsalu Tarbijate Ühistu (Raimond Lunev), Estrans (Sulev Saareväli), K-hoppe OÜ, Sa Läänemaa Haigla, Nurme Production OÜ, Ehto OÜ, Vanalinna Bowling OÜ, Fra Mare SPA, Tradilo OÜ, Veiko Tisler, Haapsalu Uksetehas AS, Haapsalu linna Spordibaasid OÜ, Lääne Elu, Piiskopi erileht (Madiken Kütt), Läänlane, fotograaf Arvo Tarmula, helindus (Jaane Lend), jumalateenistuse ülekanne ja salvestus (Valter Rooso), piiskopivapi kujundus (Priit Heroodes), jumalateenistuse laululehe kujundus ja ettevalmistus (Riina Sildvee), piiskopinäituse Haapsallu toimetamine (Arho Tuhkru).

Jumalateenistusel osales EELK konsistoorium täiskoosseisus, ühtekokku 42 vaimulikku (praostid, õpetajad ja diakonid) ja rohkem kui sadakond lauljat-muusikut. Muusikajuht oli Lia Salumäe. Kaastegijad olid organist ja solist Lea Salumäe, kontratenor Martin Karu, trompetil Gregor Vaikmets, flöödil Piia Tomingas. Jumalateenistusel laulsid Haapsalu koguduse segakoor, toomkoor ja lasteansambel, pereansambel, Hageri kammerkoor Lambertus, Keila Miikaeli segakoor, Lääne-Nigula ansambel ja Ridala koor. Koore juhatasid Sirje Kaasik, Lia Salumäe, Merle Liblik, Sigrid Põld. Mängis Kose koguduse pasunakoor Kahro Kivilo juhatusel. Vastuvõtul esinesid ühendkoor, pasunakoor ja Danguole Tambergi laste kandleansambel.

Palusin lillede asemel teha annetus Haapsalu toomkiriku vaskplekist katuse heaks. **Annetusi laekus rõõmustavalt palju - kokku enam kui seitsmekümnele eraisikult ja asutuselt, mille eest toomkiriku katusele saab panna rohkem kui 90 plekitahvli, ehk üle 8 % katuse üldpinnast. Tänan südamest kõik annetajaid, kes andsid olulise panuse kiriku katuse remondiks. Annetusi saab teha jätkuvalt ka koguduse kaudu.**

Südamliku tänuga!

Piiskop Tiit Salumäe

EELK HAAPSALU PÜHA JOHANNENE KOGUDUS

KOGUDUSE KANTSELEI. Kooli tn 6, on avatud esmaspäeval, kolmapäeval ja reedel kl 9-15. Kohtumine koguduse õpetaja Tiit Salumäega on soovitatav leppida eelnevalt kokku (tel. 52 80635).

Kasutatud riiete annetusmüük on avatud suvekuudel 2. ja 3. kolmapäeval kell 10.00-13.00.

Telefon 473 7166, 473 7167, 528 0635.

E-post haapsalu@eelk.ee

Koduleht <http://www.eelk.ee/haapsalu/>

Aadress Kooli 6, 90501 Haapsalu

Pangakonto IBAN EE811010602003965006 (SEB);
IBAN EE442200001120274032 (SWEDBANK).

Registrikood 80210533

Koguduse infokiri Johannese Sõnumid saadetakse soovijaile e-postiga. Kui soovid, et ka Sinu e-post lisatakse kirjasaaajate hulka, palun anna oma soovist teada haapsalu@eelk.ee

Eesti kiriku elust saab lugeda <http://eelk.ee/> ja <http://www.eestikirik.ee/>

Toomkirik ja muuseum on avatud iga päev 10 – 18. Vaata www.haapsalulinnus.ee Kontakt: Marika Peberg, tel 5184664, 4725346. Linnuses toimuvate ürituste kohta vt lähemalt: <http://www.haapsalulinnus.ee>

Jaani kirik on avatud reedel ja laupäeval 10-14 ja pühapäeval 13-16.

TOIMETUS

Tiit Salumäe E-post: tsalumae@yahoo.com 4737 166, 4737 167, 4737 017, 5280 635.

Kristel Engman E-post: kengman@hotmail.com; 5289 527.

Lydia Kalda E-post: lydia.kalda@hotmail.com; 53477 633.

Lia Salumäe E-post: liasalumae@hotmail.ee; 53039 835.

Lehte Ilves E-post: lehte@le.ee

Karin Teder E-post: karinteder@hotmail.ee

Maria Strauss E-post: mariastrauss@gmx.de

Tiia Laar E-post: tiia.laar@gmail.com

Teno Ilves E-post: teno.ilves@gmail.com

Koguduse häälekandja ilmub septembrist 2008 kord kuus. Ootame lugejate kaastöid, küsimusi ja soovet, millest järgmistes Johannese Sõnumites lugeda soovitakse. Palume teie abi, et Johannese Sõnumid jõuaksid võimalikult paljude huvilisteni. Teatage soovijate e-posti aadress koguduse kantseleisse.